

Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci Profesora Jerzego Kroh (1924 – 2016)

Fot. 1. Odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci Profesora Jerzego Kroh (fot. J. Szabela)

12 czerwca 2018 r. w budynku Mieջdyresortowego Instytutu Techniki Radiacyjnej (MITR), w obecności władz PŁ i Wydziału Chemicznego, pani prezydent Hanny Zdanowskiej, gości z PAN, ŁTN i innych instytucji naukowych, odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci prof. dr hab. inż. Jerzego Kroh, wybitnego uczonego, twórcy MITR, polskiej szkoły chemii radiacyjnej i Polskiego Towarzystwa Badań Radiacyjnych im. Marii Skłodowskiej-Curie, członka rzeczywistego PAN i rektora Politechniki Łódzkiej. Uroczystość zgromadziła też liczne grono współpracowników, uczniów i wychowanków Profesora. Uczestników powitał dyrektor MITR,

prof. dr hab. Andrzej Marcinek, a przemówienie wygłosił JM Rektor PŁ prof. dr hab. inż. Sławomir Wiak. Odsłonięcia tablicy autorstwa artysty plastyka Pawła Nawrota dokonali wspólnie JM Rektor PŁ oraz syn Profesora, Jan Kroh. Po przemówieniach zaproszonych gości nastąpiła mniej formalna część uroczystości, podczas której Profesora wspominali jego przyjaciele, uczniowie i współpracownicy. Wspomnieniom towarzyszył przegląd archiwalnych zdjęć ilustrujących życie i pracę profesora Kroh.

Profesor Jerzy Kroh urodził się w Warszawie w roku 1924. Był uczniem Państwowego Gimnazjum im. Stefana Batoiego. W czasie wojny kontynuował

naukę na tajnych kompletach. W 1942 r. zdał maturę i podjął studia na tajnym Uniwersytecie Warszawskim. Brał udział w powstaniu warszawskim. Po wojnie kontynuował studia chemiczne na Politechnice Łódzkiej, uzyskując dyplom w roku 1947, a w 1950 r. doktorat. Równolegle otrzymał dyplom z fizyki na Uniwersytecie Łódzkim. Po okresie intensywnej pracy naukowej związanej głównie z badaniami nad chemiluminescencją (habilitacja w roku 1958), wyjechał na staż do Wielkiej Brytanii, do laboratorium w Leeds kierowanego przez wybitnego chemika radiacyjnego, prof. Fredericka Daintona. Odtąd jego zainteresowania naukowe koncentrowały się na chemii radiacyjnej.

Po kolejnych stażach w Kanadzie i USA powrócił do kraju i poświęcił się organizowaniu na Politechnice Łódzkiej pierwszego w Polsce akademickiego ośrodka badań radiacyjnych (od 1962 r. Katedra Chemii Radiacyjnej, od 1970 r. Międzyresortowy Instytut Techniki Radiacyjnej – MITR, którym kierował do przejścia na emeryturę w 1994 r.). Przez ponad trzydzieści lat, kierując Instytutem, Profesor był motorem jego rozwoju, zarówno w zakresie bazy materialnej, jak i personelu naukowego, a także nowych kierunków badań podstawowych i stosowanych. To w głównej mierze dzięki Niemu MITR znajduje się dziś, pod względem poziomu naukowego, w czołówce ośrodków radiacyjnych na świecie.

Profesor Kroh był uczonym wielkiego formatu, autorem kilkuset artykułów naukowych (w tym w najbardziej

prestżowych czasopismach naukowych, takich jak *Nature* i *Science*) oraz promotorem 35 prac doktorskich, napisał i zredagował wiele książek. Był członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk (przewodniczącym Komisji Chemii Jądrowej Komitetu Nauk Chemicznych, wiceprzewodniczącym Komitetu Nauk Jądrowych i Radiacyjnych oraz wiceprzewodniczącym Oddziału w Łodzi), członkiem honorowym Royal Society of Edinburgh, Polskiego Towarzystwa Badań Radiacyjnych i Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, współzałożycielem i prezesem Rady Fundacji Badań Radiacyjnych.

Profesor Jerzy Kroh był znany i ceniony również za granicą, o czym świadczą doktoraty honorowe zagranicznych uczelni (Uniwersytet Strathclyde w Glasgow i Uniwersytet w Leeds, Wielka Brytania; Uniwersytet w Pawii, Włochy) i zagraniczne odznaczenia,

w tym między innymi japoński Order Srebrnej i Złotej Gwiazdy.

W latach 1981–1987 profesor Jerzy Kroh był rektorem Politechniki Łódzkiej, która w 1995 r. uhonorowała Go tytułem doktora honoris causa, a w latach 1996–1998 był wiceprezydentem miasta Łodzi do spraw nauki i edukacji.

Profesor Jerzy Kroh posiadał wielki talent i zamiłowanie do integrowania środowiska naukowego, zarówno w Polsce, jak i na arenie międzynarodowej. Podejmował istotne i daleko sięgające działania na rzecz współpracy badaczy radiacyjnych, pracujących w rozmaitych dziedzinach, od chemii, fizyki, biologii, do przemysłu i medycyny. Z Jego inicjatywy między innymi powstało Polskie Towarzystwo Badań Radiacyjnych (PTBR) im. Marii Skłodowskiej-Curie. Doprowadził do włączenia PTBR do International Association for Radiation Research (IARR), a w latach 1983–1987 pełnił funkcję członka zarządu IARR.

Profesor Jerzy Kroh przez dziesięć lat był nieustrudzonym propagatorem pamięci o Marii Skłodowskiej-Curie i jej osiągnięciach w kraju i za granicą, co zostało docenione w postaci zaproszenia do uczestnictwa, wspólnie z prezydentem Lechem Wałęsą, w ceremonii przeniesienia zwłok Marii i Piotra Curie do paryskiego Panteonu.

**Dr hab. inż. Piotr Ulański,
prof. PŁ**

Fot. na stronie – odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci Profesora Jerzego Kroh (fot. J. Szabela)